

Τα Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία 1940

Ο Κωστής Μπασσιάς και ο Ιωάννης Μεταξάς

Τα Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία ήταν ένας νέος θεσμός που για πρώτη φορά λειτουργήσε το 1939, επί κυβερνήσεως Ιωάννου Μεταξά, για βιβλία που είχαν εκδοθεί το 1938 και αφορούσαν την ποίηση, το μυθιστόρημα, το δοκίμιο και το θέατρο. Ο νέος θεσμός υπαγόταν στη Γενική Διεύθυνση Γραμμάτων και Καλών Τεχνών του Υπουργείου Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας, με γενικό διευθυντή τον Κωστή Μπασσιά, και στεγαζόταν, στην οδό Φωκίωνος 7, διατηρώντας κάποια ανεξαρτησία από το υπόλοιπο υπουργείο Παιδείας της οδού Ευαγγελιστρίας. Στο ίδιο κτίριο στεγαζόταν και η Διεύθυνση Καλών Τεχνών με διευθυντή τον Παντελή Πρεβελάκη. Το 1940

απονεμήθηκαν για δεύτερη χρονιά τα λογοτεχνικά βραβεία για βιβλία που είχαν εκδοθεί το έτος 1939 και τα κρατικά βραβεία σε σχολικά Θεατρικά έργα. Το 1941, λόγω πολέμου και Κατοχής δεν απονεμήθηκαν βραβεία. Το 1956 άρχισε η νέα περίοδος των Κρατικών Βραβείων.

(Στις 30 Ιανουαρίου 2011, η κριτικός της εφημερίδας *Η Εποχή* Μάρη Θεοδοσοπούλου έγραψε στην Κυριακάτικη στήλη της, για τα ξεχασμένα, προπολεμικά Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία. «**Τον Απρίλιο 1939, ο Ιωάννης Μεταξάς είχε απονείμει τα πρώτα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας. Μπορεί σήμερα να ξενίζει, αλλά ως θεσμός τότε καθιερώθηκε και η πατρότητα ανήκει στον στενό συνεργάτη του, τον Κωστή Μπασσιά. Αυτό, επετειακά, αφού αύριο αναμένεται να ανακοινωθούν οι βραβευμένοι για τα βιβλία του 2009. Μακάρι να βρίσκονταν στο ύψος των πρώτων βραβευμένων, του Άγγελου Σικελιανού και του Κοσμά Πολίτη**»).

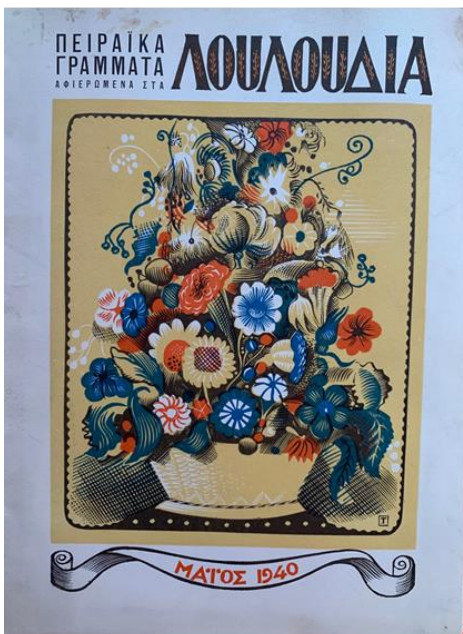
Το **βραβείο της ποίησης**, 30.000 δρχ., μοιράστηκε μεταξύ της Θεώνη Δρακοπούλου (Μυρτιώτισσας) για τη συλλογή «**Κραυγές**» και του Τέλλου Αγρα, για τη συλλογή «**Καθημερινές**».

Το **βραβείο για την πεζογραφία**, 30.000 δρχ., μοιράστηκε μεταξύ του Στράτη Μυριβήλη για το «**Γαλάζιο Βιβλίο**» και του Ηλία Βενέζη για την «**Γαλήνη**».

Το **βραβείο για την κριτική**, μοιράστηκε μεταξύ του Νικόλαου Λάσκαρη για την «**Ιστορία του Ελληνικού Θεάτρου**» (25.000 δρχ.) και του Γιάννη Χατζίνη για τα *Πρόσωπα* και «**Ψυχές**» (5.000 δρχ.).

Στο φουαγέ του Βασιλικού Θεάτρου, όπου γινόντουσαν τότε πολλές επίσημες κρατικές εκδηλώσεις, όπως γεύματα, βραβεία έγινε και η απόνομή των λογοτεχνικών βραβείων του 1939, που έγινε στις 21 Μαΐου 1940, παρών ήταν ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Ιωάννης Μεταξάς που απένειμε τα λογοτεχνικά βραβεία του 1939, και μαζί και τρία καλλιτεχνικά βραβεία στον ζωγράφο Γιάννη Μόραλη, τον γλύπτη Γιάννη Παπά και τον χαράκτη Τάσσο Αλεβίζο (Τάσσος).

*«Δέχομεν νὰ κάμωμεν ωομι-
σμόν Ἑλληνικόν. Δὲν δέχομεν
τοὺς ξένους ωομισμοὺς. Δέ-
χομεν ἰδικόν μας ωομισμόν,
τὸν ὁποῖον νὰ τὸν ἀδύσωμεν
καὶ νὰ τὸν κάμωμεν ἀνώτερον
ἀπὸ ὅλους τοὺς ωομισμοὺς,
εἰς τὴν ἀκρὴν αὐτὴν τῆς ἐθνώ-
σης. Δέχομεν εὐήμεριάν οἰκο-
νομικὴν. Δέχομεν αὐτὴν τὴν
γῆν, αὐτὴν τὴν ωομιμον γῆν,
δέχομεν νὰ τὴν κάμωμεν νὰ
σαράγη, νὰ γίνῃ αεριοδὴρ, ὅ-
πως ἡμῶρεϊ νὰ γίνῃ μιὰν ἡ-
μέραν, ἓνα ἀποῦσο αεριοδὴρ,
ὥστε οἱ ἄνθρωποι οἱ ὅσοι
ζοῦν εἰς τὰ χῶματα αὐτὰ νὰ αἰ-
σθανθοῦν ὅτι εἶνε εὐτυχισμένοι».*

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟΝ ΑΥΤΟΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ:

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ * Κ. ΚΟΤΖΙΑΣ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ * Μ. ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ
Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ * Γ. ΦΩΤΕΙΝΟΣ
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΠΕΙΡΑΪΣ * Μ. ΜΑΝΟΥΣΚΟΣ

Οι Ἀκαδημαϊκοί:
Θ. ΒΟΡΕΑΣ Δ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ
Ε. ΕΚΜΑΝΟΥΝΑ Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΣ
Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΣ Γ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Οι Καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων:
Γ. ΙΩΑΚΗΜΟΓΛΟΥ, Σ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, Θ. ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ, Κ. ΜΕΡΗΝΚΑΣ, Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ

Οι ἐπιβλέποντες μετὰ τῶν Ἐθνικῶν Ἀρσενείων
Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν:
Δ. Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ
Ν. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ Σ. ΣΚΙΠΗΣ

Οι Ποιηταί, Λογοτέχναι, Αἰθητικοί, Τεχνοκρίται:
Τ. ΑΓΡΑΣ Δ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ Κ. ΟΥΡΑΝΗΣ
Κ. ΑΒΑΚΑΤΟΣ Θ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ι. Μ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ Α. ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ Κ. ΠΑΡΑΣΚΟΣ
Μ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ
Η. ΒΕΛΕΖΙΣ ΛΑΥΡΑΣ Α. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΟΥ
Ρ. ΓΚΩΦΗΣ Χ. ΛΕΒΑΝΤΑΣ Α. Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
Α. ΣΤ. ΔΑΦΝΗ Α. ΜΕΛΑΧΡΙΔΗΣ Α. ΣΠΗΡΙΔΩΤΗΣ
Ι. ΚΑΜΑΡΙΝΕΑ Κ. ΣΤ. ΜΙΜΙΚΟΣ Α. ΤΑΡΣΩΝΗ
Μ. ΚΑΡΑΓΑΤΣΗΣ Σ. ΜΟΡΦΗΣ Π. ΦΑΦΡΟΣ
Π. ΚΑΤΗΚΟΡΙΣ Σ. ΝΥΒΙΘΙΑΝΗΣ Τ. ΜΕΡΑΤΙΝΗΣ Π. ΧΑΡΗΣ

Οι Καλλιτέχναι:
Δ. ΓΡΑΛΗΣ ΤΑΣΣΟΣ
Κ. ΠΑΡΕΘΗΣ Β. ΦΑΝΗΡΕΑΣ
Π. ΠΕΤΡΙΔΗΣ Α. ΦΩΚΑΣ
Κ. ΠΡΑΤΣΙΚΑ Α. ΧΑΤΖΗΜΙΚΑΛΗ

Οι Εἰσὸκοὶ Ἐπιστῆρον:
ΕΜΜ. Σ. ΑΝΑΣΙΣ, ΙΓΝ. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝ. Ι. ΝΕΥΡΟΣ

4 ΠΕΙΡΑΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το εξώφυλλο είναι έργο του Τάσσου που βραβεύτηκε αλλά και οι σελίδες που ακολουθούν φανερώνουν την πνευματική ζωή στην Ελλάδα του 1940.

Ο Ιωάννης Μεταξάς σε όλη τη ζωή του υπηρξε λάτρης των γραμμάτων και των τεχνών. Οι μαρτυρίες για αυτές τις δραστηριότητες είναι καταγεγραμμένες άπειρες φορές στο Ημερολογίό του, ως επισκέψεις σε μουσεία και πινακοθήκες του εξωτερικού, παρακολούθηση συναυλιών κλασικών έργων μουσικής και οπερας, θεατρικών παραστάσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και φυσικά συλλογή βιβλίων με ποικιλία θεμάτων ιστοριογραφίας, πεζογραφίας, ποίησης, δοκιμίων, φιλοσοφίας, πολιτικής και γενικά τέχνων και επιστημών.

ΟΜΙΛΙΑ 21 ΜΑΙΟΥ 1940

Στην ομιλία του ο Πρωθυπουργός είπε: Κυρίες και Κύριοι, Αισθάνομαι εξαιρετική χαρά και συγκίνηση, διότι λαμβάνω μέρος στην τελετή αυτή, όπου ευρίσκω συγκεντρωμένους σχεδόν όλους τους εκπροσώπους της ελληνικής πνευματικής και καλλιτεχνικής κινήσεως.

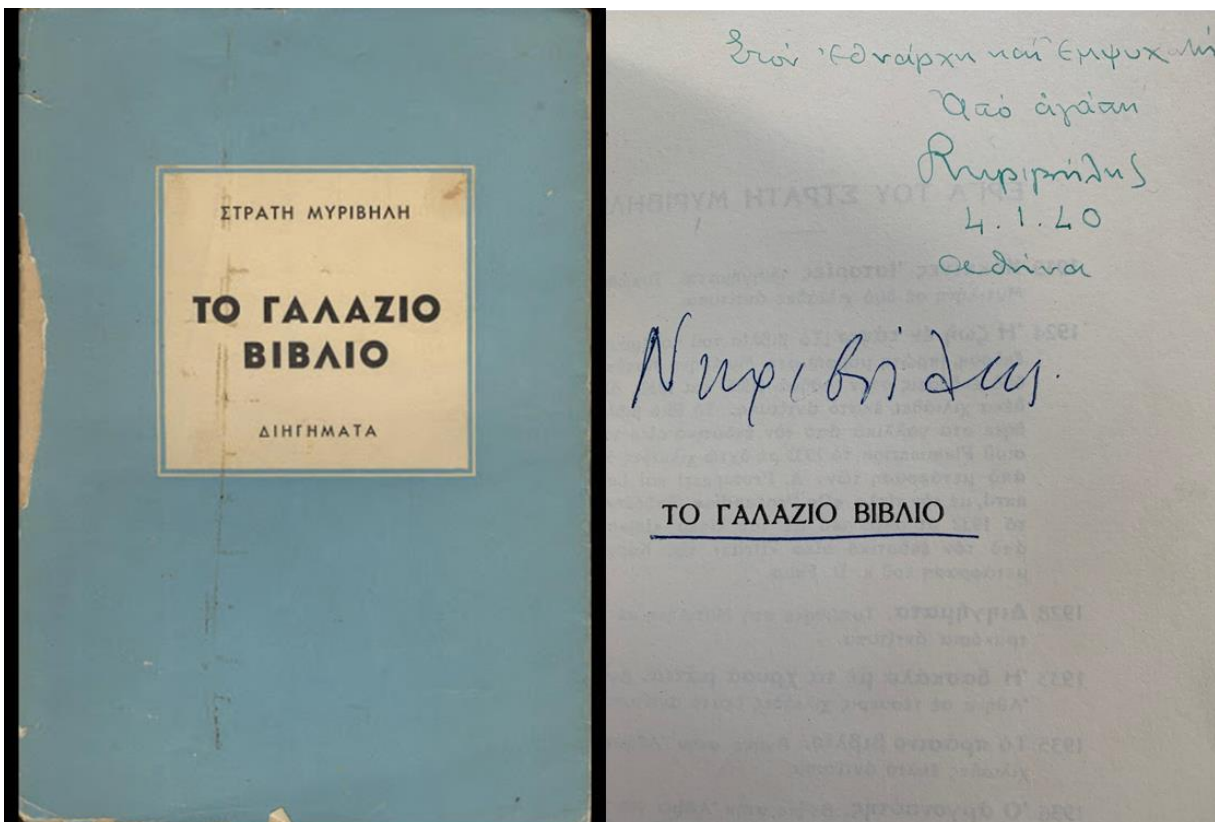
Αυτή τη στιγμή που πέρνω τον λόγο και απευθύνομαι σε εσάς, δεν το πράττω ούτε ως Αρχηγός της Κυβερνήσεως, ούτε ως διανοούμενος. Σας ομιλώ ως αναγνώστης σας και ως θεατής των έργων σας και υπό αυτήν την ιδιότητα μου θέλω να με αντικρύσετε και τα λόγια μου να τα θεωρήσετε ως την άδολο εντύπωσι αυτού που συνήθως ονομάζουν άνθρωπο του δρόμου. Έρχομαι και βλέπω με αγάπη και στοργή τα έργα των ζωγράφων μας, παρακολουθώ εις τα θέατρα τα έργα των Ελλήνων συγγραφέων και διαβάζω όσο περισσότερο μπορώ τα έργα των ποιητών και των πεζογράφων μας.

...

Απ' όλην όμως αυτήν την επαφή και τη σχέση με τα πνευματικά και καλλιτεχνικά προϊόντα της Πατρίδος μας, απεκόμισα μίαν εντύπωσιν η οποία σιγά σιγά έχει γίνει για μένα μία πεποίθησις και πίστις ακλόνητος. Αν θέλετε να γράψετε έργα βιώσιμα, πηγαίνετε κατ' ευθείαν ν' αντλήσετε τις εμπνεύσεις σας από την μεγάλη αστήρευτο πηγή που λέγεται λαϊκή ψυχή. Τα πρότυπα σας δεν πρέπει να είναι τύποι ξενίζοντες, που δεν έχουν αυθύπαρκτον ζωήν και η ζωή τους είναι μίμησις, αλλά πρέπει να είναι τύποι και μορφές γνησίως ελληνικές. Πρέπει να πάτε όσο μπορείτε πιό κοντά στο λαό που μοχθεί, που χαροπαλεύει και να ακούσετε όλη την κλίμακα των συναιθημάτων του από την ευτυχία ως την δυστυχία, από το κλάμα ως το γέλιο.

Κοντά σε αυτήν την πηγή θα βρήτε τον ίδιο τον εαυτόν σας, γιατί και εσείς, είτε το θέλετε είτε δεν το θέλετε, έξω και πάνω από κάθε επιρροή, είσθε Έλληνες, γιατί τα κύτταρά σας είναι ελληνικά, το υποσυνειδητό σας είναι ελληνικό και δεν μπορείτε παρά να σκέπτεσθε και να δημιουργείτε ελληνικά. Κοντά σε αυτήν την πηγή και με αυτό το υλικό θα μπορέσετε με το τάλαντό σας να εκφράσετε και να εικονίσετε την ελληνική ζωή, την ελληνική Πατρίδα.

Αυτό είναι η εντύπωσίς μου, αυτή είναι η πίστις μου, αυτή είναι η συμβουλή που σας δίδω.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ISSUÉ 25
MAY 1940

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ 1940

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ 1940

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΘΕΑΤΡΟ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Παρακολουδώντας την άπονομή των λογοτεχνικών βραβείων

Του συνεργάτη μας κ. ΧΡΟΝΗ ΕΝΕΠΕΚΙΔΗ

Ο άνθρωπος που παρακολούθησε το απόγευμα της περασμένης Τρίτης την εγκάρδια χειραψία της Τέχνης, με τους υπεράξιους Έργατες της, αισθάνθηκε διπλή χαρά, είτε πνευματικός άνθρωπος ήταν είτε απειρόκαλος. Η εποχή μας, εποχή υπερτροφικά μηχανική, παραξενεύεται όταν με πείσμα γινόμαστε υπηρέτες της καλαισθησίας και άπορει με τις τιμές που προσφέρουμε στο πνεύμα και τη ζωή του.

Η προχθεσινή γιορτή έγινε ίσως την πιο κατάλληλη ώρα. Την ώρα ακριβώς που δίπλα μας αυτός ο περίφημος πολιτισμός μας ώδηγησε τους ανθρώπους στην κατάρτα του πολέμου έμεις βραβεύαμε την πνευματική παραγωγή της χώρας. Μια σωστή ειρωνεία στην όλη κατάσταση που μάς έχει λαχανιάσει τελευταία. Λησμονήσαμε για λίγη ώρα ότι έξω από το φουαγιέ του Βασιλικού θα μάς επαναφέρει ο έφημεριδοπώλης με την «Τρίτη του έκδοση» στο έδαφος της πραγματικότητας. Συμφωνήσαμε κι' έμεις μαζί με τον άρχαιο πόσο ώραίο πράγμα είναι ο άνθρωπος όταν είναι άνθρωπος ενώ μάς έβγαζε ψεύτες ή τελευταία είδηση της έφημερίδας με τους τόσους νεκρούς της στην τάδε μάχη!

Παρ' όλα αυτά η γιορτή εκείνη ήταν ο θρίαμβος του πνευματικού ανθρώπου που περικαίζει τις ανοησίες μας. Ίσσορόπησε η γιορτή έ κείνη μέσα μας πολλές ανησυχίες, με δύναμη μάς τράβηξε από την κατήφεια που είχε κυ-

κλώσει την καρδιά. Κάτι ζέμεινε σ' όλους μας. Κάτι μάς ψιθύρισαν στο αυτί. Σε κάτι πιστέψαμε περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Πιστέψαμε στα λόγια της Μούσας που άρχιζε να μπαρουτοκαπνίζεται ότι υπάρχει κάτι στη ζωή μας που γι' αυτό αξίζει κανείς να ζή. Είναι το Πνεύμα. Αυτό που μπορεί να μένει κάτω από τις άλλες υλικές υπεροχές πείθοντας μερικούς ότι περνάει την παρακμή του. Ουσιαστικά όλα τα άλλα είναι ή φλούδα της ζωής, στο βάθος μένει πάντα ή ουσία της, ο λόγος της υπάρξέως της, το Πνεύμα.

Η Πολιτεία όταν βραβεύει τους εκλεκτούς του πνεύματος σε όλες τις εκδηλώσεις της δημιουργεί έναν πολιτισμό που δεν έχει φόβο να γλυστρήσει σ' αυτά που τώρα περίτρομο παρακολουθούμε. Γι' αυτό τονίσαμε στην αρχή τη χαρά που δυνάμωσε το παρακολουθητή της προχθεσινής γιορτής. Θα σας δώσουμε παρακάτω ένα σκίτσο της γιορτής για να δητε πόσο το πνεύμα ήσυχάζει με την αυτάρκειά του τον άνθρωπο και μάλιστα τον άνθρωπο που αναπνέει την αγωνιώδη αυτή ατμόσφαιρα του καιρού μας.

Η ώρα ούτε 5 δεν είχε και οι σκάλες του Βασιλικού που οδηγούν στο φουαγιέ του παρουσιάζουν μια πυρετική κίνηση. Το μάτι παρακολουθεί το κάθε πρόσωπο μήπως ανακαλύψει σ' αυτό

κανένα από τους τιμωμένους της ημέρας.

—Νά ο Μυριδάλης ! άκούγεται.

—Ποιός είναι ; ρωτάει ο νεαρός ποιητής.

— Νά εκείνος που κάθεται στην τρίτη σειρά με τ' α γυαλιά.

— Μά στην τρίτη σειρά όλοι φοράνε γυαλιά.

Η περιέργεια της γνωριμίας προκαλεί και άλλα κωμικά επεισόδια. "Άλλος έπιμένει για τη γνώμη του ένισχύοντάς την ότι το σκίτσο ήταν ίδιο.

— Μά σου είπα είναι ίδιος. Δεν μπορεί να είναι άλλος. Αυτός είναι.

"Άλλ' άδυστυχώς αυτός ο «αυτός» έρχεται έπειτα από τη μισή ώρα από τη διαβεβαίωση διαφεύδοντας και τον σκισσογράφο και τον σκιστολόγο...

είπε ότι ή καθιέρωση των βραβείων ήταν ως έμπνευση και έκτέλεση προσωπικό έργο του Άρχηγού της Κυβερνήσεως.

Και συνέχισε: «Η καθιέρωση των βραβείων τούτων υπήρξε και ως έμπνευσις και ως έκτέλεσις προσωπικών έργων του Άρχηγού της Κυβερνήσεως διά του όποιου κατά τρόπον ουσιαστικών και έμπρακτων ένισχύεται ή επίπονος προσπάθεια των έργατων του πνεύματος και της Τέχνης». «Ημείς, έίπε, κ. Πρόεδρε της Κυβερνήσεως, δεν υπήρξαμε παρά όπλοι έκτέλεσται των έμπνεύσεων, κατευθύνσεων και διαταγών σας, οι όποιοι αισθανόμεθα ότι παρά τας καταδληθείσας προσπάθειάς μας είμεθα πολύ άδυνάμεις διά να έξαρθώμεν εις τό ύψος των έμπνεύσεων και κατευθύνσεών σας».

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

«Άλλ' ή σημερινή τελετή, συνέχισεν ο κ. Μπαστιάς, έχει και δύο άλλα χαρακτηριστικά, που την καθιστούν όλως ιδιόζουσαν. Πρώτον, ότι είναι ή μοναδική φορά, που κάτω από την αυτήν στέγη βρίσκονται συγκεντρωμένοι οι "Έλληνες ποιηταί, οι "Έλληνες πεζογράφοι, οι "Έλληνες θεατρικοί συγγραφείς, οι κριτικοί, οι ζωγράφοι, οι γλύπται, οι χαρακταί, οι λογοτέχνη, οι άσכולόμενοι ειδικά με τ' ασχολικά θεατρικά έργα και τ' ασχολικά θεατρικά έσματα, διά να δεχθούν εύσημα του Έλλην.Κράτους διά τ' ασχολικά έργα της έμπνευσεώς των. Είναι ή πρώτη φορά, που το Κράτος κατά τ' εκατό χρόνια του έλευθέρου βίου άντιμετωπίζει εις τό σύνολόν του τον κόσμον των πνευματικών ανθρώπων και των καλλιτεχνών. Και δεύτερον, είναι παρήγορον και άνακουφιστικόν ότι την ώρα, που πρωτοφανής τραγωδία σπαράσσει σχεδόν όλόκληρον την Ευρώπην, ό Άρχηγός της Έλληνικής Κυβερνήσεως εύρίσκει μέσα εις τον ώκεανόν των μεγάλων του άσכולιών για την πρόσπισι της Πατρίδος την ώρα και τ' μέσα να ένισχύσει τ' έργα του πνεύματος και της τέχνης, που άμβλύουν τις όβύτητες, καταπραίνουν τις έχθρες και δημιουργούν τις αιώνιες άξίες του πολιτισμού. Οι πνευματικοί άνθρωποι και οι καλλιτέχνη τ' συναισθάνονται βαθύτατα αυτό και είναι έτοιμοι να προσφέρουν τ' πάντα για την Πατρίδα. "Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι ένας από τους βραβευμένους ζωγράφους, ο κ. Μόραλης, δεν εύρίσκει εδώ διά να λάβη τό βραβείο του, διότι υπηρέτει στρατιώτης εις κάποιον συντοριακόν τομέα, ό δε γλύπτης κ. Παπάς, στρατιώτης και αυτός, εύρίσκει εδώ με τ' ασχολιών του διά να λάβη τό βραβείον του».

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Κυρίες και Κύριοι, Αισθάνομαι εξαιρετική χαρά και συγκίνηση διότι λαμβάνω μέρος στην τελετή αυτή όπου εύρίσκω συγκεντρωμένους σχεδόν όλους τους εκπροσώπους της ελληνικής πνευματικής και καλλιτεχνικής κινήσεως. Αυτή τη στιγμή (Συνέχεια στην 4η σελίδα)

Ο κ. Πρωθυπουργός άπονέμων τ' ασχολικά βραβεία

Τὰ Λογοτεχνικὰ Βραβεῖα

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 3ῃ σελίδα)

γμὴ πού παίρνω τὸ λόγο καὶ ἀπευθύνομαι σὲ σᾶς δὲν τὸ πράττω οὔτε ὡς Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε ὡς διανοοῦμενος. Σᾶς ὁμιλῶ ὡς ἀναγνώστης σας καὶ ὡς θεατῆς τῶν ἔργων σας καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ιδιότητά μου θέλω νὰ μὲ ἀντικρύσετε καὶ τὰ λόγια μου νὰ τὰ θεωρήσετε ὡς τὴν ἄβωλη ἐντύπωσι αὐτοῦ πού συνήθως ὀνομάζουν ἄνθρωπο τοῦ δρόμου. Ἔρχομαι καὶ βλέπω μὲ ἀγάπη καὶ στοργή τὰ ἔργα τῶν ζωγράφων μας, τῶν γλυπτῶν, τῶν χαρακτῶν μας, παρακολουθῶ εἰς τὰ θεάτρα τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ διαβάζω ὅσο μπορῶ περισσότερο τὰ ἔργα τῶν ποιητῶν καὶ τῶν πεζογράφων μας. Πολλὲς φορές μ' ἔχετε ἐνθουσιάσει, πολλὲς φορές μ' ἔχετε συγκινήσει, ὅπως καὶ πολλὲς φορές δὲν μ' ἔχετε ἐνθουσιάσει οὔτε συγκινήσει, καὶ εἰς αὐτὸ δὲν νομίζω ὅτι πταίω τᾶσον ἐγώ, ὅσον ἐκεῖνοι πού μὲ ἀφήνουν ἀδιάφορο. Ἀπ' ὅλην ὅμως αὐτὴν τὴν ἐπαφὴν καὶ τὴν σχέσιν μὲ τὰ πνευματικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ προϊόντα τῆς πατρίδος μας ἀπεκόμισα μίαν ἐντύπωσιν, ἡ ὁποία σιγά-σιγά ἔχει γίνεσθαι γιὰ μὲ πεποιθήσις καὶ πίστις ἀκλόνητος. Ἄν θέλετε νὰ γράψετε ἔργα βιώσιμα πηγαίνετε κατ' εὐθείαν ν' ἀντλήσετε τὴν ἐμπνεύσει σας ἀπὸ τὴν μεγάλην καὶ ἀστείρευτον πηγὴν, πού λέγεται λαϊκὴ ψυχὴ. Τὰ πρότυπά σας δὲν πρέπει νὰ εἶναι τύποι ξενίζοντες, πού δὲν ἔχουν αὐθύπαρκτον ζωὴν καὶ ἡ ζωὴ τους εἶναι μίμησις, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι τύποι καὶ μορφὲς γνησίως ἑλληνικοί. Πρέπει νὰ πάτε ὅσο μπορεῖτε πιὸ κοντὰ στὸ λαὸ πού μοῦ χθεῖ, πού χαροπαλεύει καὶ ν' ἀκούσετε ὅλη τὴν κλίμακα τῶν συναισθημάτων του ἀπὸ τὴν εὐτυχία ὡς τὴ δυστυχία, ἀπὸ τὸ κλάμα ἕως τὸ γέλιο. Κοντὰ εἰς αὐτὴν τὴν πηγὴν θὰ βρῆτε τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸ σας γιατί καὶ σεῖς, εἴτε τὸ θέλετε εἴτε δὲν τὸ θέλετε, ἔξω καὶ πάνω ἀπὸ κάθε ἐπιρροή, εἴστε Ἕλληνες, γιατί τὰ κύτταρά σας εἶναι ἑλληνικά, τὸ ὑποσυνείδητό σας εἶναι ἑλληνικὸ καὶ δὲν μπορεῖτε παρὰ νὰ σκέπτεσθε καὶ νὰ δημιουργήτε ἑλληνικά. Κοντὰ εἰς αὐτὴν τὴν πηγὴν καὶ μὲ αὐτὸ τὸ ὕλικὸ θὰ μπορέσετε μὲ τὸ τάλαντό σας νὰ ἐκφράσετε καὶ νὰ εἰκονίσετε τὴν ἑλληνικὴν ζωὴ, τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα. Αὐτὴ εἶναι ἡ πίστις μου, αὐτὴ εἶναι ἡ συμβουλή πού σᾶς δίδω.

Ἐπειτα ἀπὸ ζωηρὰ χειροκροτήματα ἄρχισε ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων.

Κάθε βραβευμένον μόνον σηκωνόταν τὸν ἀκολουθοῦσαν ἀτέλειωτα χειροκροτήματα. Ἀλλὰ στὴν περίπτωσιν τοῦ ζωγράφου Μόραλη πού στὴν ἐκφώνησιν τοῦ ὀνόματός του δὲν σηκώθηκε κανένας ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐπεξήγησιν τοῦ κ. Μπαστιᾶ ὅτι δὲ βρίσκεται ἐκεῖ γιατί ὑπηρετεῖ στρατιώτης σ' ἐναντιονομικὸν τομέα οἱ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ξεπέρασαν κάθε πρόβλεψιν. Τὸ ἴδιον καὶ ὅταν ὁ γλύπτης κ. Παπᾶς ντυμένος στρατιώτης παρουσιάσθηκε γιὰ νὰ πάρῃ τὸ βραβεῖον του.

Μὲ τὴν ἴδιαν ἐκδηλώσει μοιράσθηκαί ὄλα τὰ βραβεῖα σύμφωνα μὲ τὸν παρακάτω πίνακα :

Λογοτεχνικὰ βραβεῖα: Διὰ τὴν ποιήσιν: Εἰς κυρίαν Θεῶν Δρακοπούλου δρ. 15.000, εἰς κ. Τέλλον Ἄγραν δρ. 15.000. Διὰ τὴν πεζογραφίαν: Εἰς κ. Στράτην Μυριβήλην δρ. 15.000, εἰς κ. Ἡλίαν Βενέζην δρ. 15.000. Διὰ τὴν κριτικὴν: Εἰς κ. Νικ. Λάσκαρην δρ. 25.000, εἰς κ. Γ. Χατζίνην δρ. 5.000. Διὰ τὸ θέατρον: Εἰς κ. Ἄγγ. Τερζάκην δρ. 30.000.

Καλλιτεχνικὰ βραβεῖα Γ' Πανελληνίου Ἐκθέσεως: Διὰ τὴν ζωγραφικὴν: Εἰς κ. Θεόδ. Λαζαρήν, χαλκοῦν μετάλλιον καὶ δρ. 5.000, εἰς κ. Ι. Μόραλην χαλκοῦν μετάλλιον καὶ δρ. 5.000. Διὰ τὴν γλυπτικὴν: Εἰς κ. Γιάννην Παπᾶν χαλκοῦν μετάλλιον καὶ δρ. 5.000. Διὰ τὴν χαρακτικὴν: Εἰς κ. Γ. Βελισσαρίδην, χαλκοῦν μετάλλιον καὶ δρ. 2.000, εἰς κ. Τάσσον Ἀλεβίζον χαλκοῦν μετάλλιον καὶ δρ. 2.000.

Διὰ σχολικὰ θεατρικὰ ἔργα: Εἰς κ. Νικ. Τσεκούραν δρ. 10.000, εἰς κ. Ρ. Βασιλειάδου δρ. 5.000, εἰς κ. Σπυρ. Σκιαδαρέσην δρ. 2.500, εἰς κ. Νίαν Ραῖση δρ. 2.500. Διὰ σχολικὰ ἄσματα: Εἰς κ. Στ. Σπεράντζαν δρ. 12.000 καὶ εἰς κ. Μ. Στασινόπουλον δρ. 8.000.

Ἄς εὐχηθῶμε λοιπὸν τοῦ χρόνου οἱ καρποὶ νὰ εἶνε πλουσιώτεροι. Καὶ πρὸ παντὸς νὰ μᾶς σφίξῃ τὸ χερί ἡ Μοῦσα ὄχι μπαρουτοκαπνισμένο καὶ μὲ προσωπίδα ἀσφυσιόγону ἀλλὰ νὰ μᾶς ἔρθῃ γεμάτη αἰσιοδοξία γιὰ τὸ μέλλον. Αὐτὸ πού εἶθε νὰ λησμονήσῃ τὸ παρὸν τῆς Εὐρώπης σὰν ἓνα κακὸ ὄνειρον.

ΧΡΟΝΗΣ ΕΝΕΠΕΚΙΔΗΣ